

Warszawa, dnia 29 czerwca 2015 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw

(druk nr 945)

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa ma na celu wdrożenie do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz. Urz. UE L 182 z 29.06.2013, s. 19). Ustawa dokonuje transpozycji przepisów dyrektywy 2013/34 w odniesieniu do jednostek innych niż jednostki mikro. Termin na implementację upływa 20 lipca 2015 r.

Celem ustawy jest również wprowadzenie ułatwień w prowadzeniu działalności gospodarczej, w szczególności poprzez stworzenie możliwości sporządzania uproszczonego sprawozdania finansowego przez jednostki małe (zdefiniowane w ustawie), a także stosowania uproszczonych zasad rachunkowości dla szerszego niż dotychczas katalogu jednostek, w zakresie ewidencji umów leasingu, ujmowania odroczonego podatku dochodowego oraz wyceny instrumentów finansowych.

Zmiany w ustawie o rachunkowości polegają w szczególności na:

- 1) wprowadzeniu możliwości prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów (w miejsce prowadzenia ksiąg rachunkowych) przez organizacje pozarządowe, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego (art. 2 ust. 5 ustawy o rachunkowości oraz art. 10a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), pod warunkiem, że:

- a) działają w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
 - b) nie prowadzą działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej,
 - c) nie posiadają statusu organizacji pożytku publicznego,
 - d) osiągną, w roku poprzedzającym rok wyboru prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów, przychody w wysokości nieprzekraczającej 100 000 zł i wyłącznie z tytułów, o których mowa w art. 10a ust. 1 pkt 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 2) modyfikacji definicji pojęcia „zyski i straty nadzwyczajne” (art. 3 ust. 1 pkt 32 lit. i);
 - 3) zobligowaniu banków, zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do wyodrębnienia w księgach rachunkowych i prezentowania w rachunku zysków i strat informacji dotyczących zysków i strat nadzwyczajnych (art. 3 ust. 1 pkt 33);
 - 4) wskazaniu, że posiadanie nie mniej niż 20% głosów w organie stanowiącym jednostki jest równoznaczne z wywieraniem znaczącego wpływu na tę jednostkę (art. 3 ust. 1 pkt 36);
 - 5) wprowadzeniu definicji pojęcia „zaangażowanie w kapitale”, przez które rozumie się jakikolwiek udział w kapitale innej jednostki, mający charakter trwałego powiązania; trwałe powiązanie występuje natomiast w przypadku nabycia, zakupu lub pozyskania w innej formie udziału w kapitale jednostki stowarzyszonej, chyba że zbycie udziału w krótkim okresie od dnia jego nabycia, zakupu lub pozyskania w innej formie jest wysoce prawdopodobne, poprzez zawarcie wiążącej umowy lub podjęcie innych aktywnych działań dotyczących zbycia (art. 3 ust. 1 pkt 37d);
 - 6) zdefiniowaniu określenia „jednostka mała” (art. 3 ust. 1c) – w myśl tej definicji za jednostki małe uznaje się spółki oraz inne osoby prawne, a także oddziały przedsiębiorców zagranicznych oraz jednostki, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy, jeżeli jednostki te w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:
 - a) 17 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
 - b) 34 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,

c) 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.

Za jednostki małe uznaje się również osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie, które stosują zasady rachunkowości określone ustawą na podstawie art. 2 ust. 2. Dodatkowym warunkiem uznania za jednostkę małą jest podjęcie decyzji przez organ zatwierdzający o sporządzaniu uproszczonego sprawozdania finansowego;

- 7) określeniu minimalnego zakresu informacyjnego w poszczególnych elementach sprawozdania finansowego dla jednostek małych – będzie się on składał się z bilansu, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej (dodawany załącznik nr 5);
- 8) wprowadzeniu dodatkowych uproszczeń dla nowego katalogu jednostek, tj. jednostek samorządu terytorialnego oraz takich jednostek, które za poprzedni rok obrotowy nie przekraczają dwóch z następujących trzech wielkości:
 - a) 17 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
 - b) 34 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
 - c) 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.

Udogodnieniem w przypadku wymienionych jednostek będzie możliwość klasyfikowania umów leasingu w sposób uproszczony, tj. według zasad określonych w przepisach podatkowych, a także możliwość odstąpienia od ustalania aktywów i tworzenia rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego (art. 3 ust. 6 i art. 37 ust. 10);

- 9) wprowadzeniu uproszczenia dla jednostek – z wyłączeniem jednostek mikro – nieprzekraczających analogicznych progów jak dla jednostek małych (w tym spółek akcyjnych) polegającego na zwolnieniu ze stosowania przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (art. 28b);
- 10) wskazaniu, że koszty zakończonych powodzeniem prac rozwojowych zaliczanych do wartości niematerialnych i prawnych, odpisywane będą w trakcie okresu ekonomicznej użyteczności rezultatów prac rozwojowych, a w wyjątkowym przypadku, jeżeli nie będzie można wiarygodnie oszacować takiego okresu ekonomicznej użyteczności,

maksymalny okres dokonywania odpisów nie będzie mógł przekraczać 5 lat (art. 33 ust. 3);

- 11) wskazaniu, że od wartości firmy jednostka dokonywać będzie odpisów amortyzacyjnych w okresie jej ekonomicznej użyteczności, a w przypadku jeżeli jednostka nie będzie w stanie wiarygodnie oszacować okresu ekonomicznej użyteczności, okres amortyzacji wartości firmy nie będzie mógł przekroczyć 5 lat (art. 44b ust. 10);
- 12) wprowadzeniu możliwości niesporządzania przez jednostkę małą zestawienia zmian w kapitale (funduszu) własnym (art. 48a ust. 4) oraz rachunku przepływów pieniężnych (art. 48b ust. 5);
- 13) poszerzeniu katalogu spółek, w których kierownik jednostki sporządza wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym sprawozdanie z działalności jednostki, o takie spółki jawne i komandytowe, których wszystkimi współnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki komandytowo-akcyjne bądź spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej (art. 49 ust. 1);
- 14) zwolnieniu jednostki małej z obowiązku sporządzania sprawozdania z działalności; jeśli jednostka mała skorzysta z tej możliwości, powinna przedstawić informacje dotyczące nabycia udziałów własnych w tzw. informacji dodatkowej (art. 49 ust. 5);
- 15) umożliwieniu sporządzenia sprawozdania z działalności grupy kapitałowej wraz ze sprawozdaniem z działalności jednostki dominującej, w formie jednego sprawozdania (art. 55 ust. 2a);
- 16) wprowadzeniu dwóch kategorii wielkości progów umożliwiających niesporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego (art. 56 ust. 1):
 - a) z uwzględnieniem wyłączeń konsolidacyjnych (wówczas wielkości progów wynoszą: dla sumy bilansowej – 32 000 000 zł, przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów – 64 000 000 zł oraz średniorocznego zatrudnienia – 250 osób),
 - b) bez uwzględnienia wyłączeń konsolidacyjnych (wówczas wartości progów dotyczące sumy bilansowej i przychodów ze sprzedaży towarów i produktów są podwyższone o 20%),
- 17) zmodyfikowaniu warunków dotyczących zwolnienia ze sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej niższego szczebla (art. 56 ust. 2 i 2a);

- 18) wprowadzeniu obowiązku sporządzania sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej (dodawany rozdział 6a); będą je sporządzać działające w przemyśle wydobywczym lub zajmujące się wyрубem lasów pierwotnych jednostki o określonej formie prawnej: wymienione w art. 3 ust. 1e pkt 1–6 oraz takie jednostki, które w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekraczają co najmniej dwa z trzech następujących limitów: suma bilansowa: 85 000 000 zł; przychody netto ze sprzedaży produktów i towarów: 170 000 000 zł; średnia liczba zatrudnionych w roku obrotowym: 250;
- 19) poszerzeniu zakresu informacji jakie biegły rewident powinien przedstawić w pisemnej opinii (art. 65 ust. 3 pkt 3–5);
- 20) wskazaniu, że wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego nie może dokonać kierownik jednostki (art. 66 ust. 4);
- 21) wskazaniu, że sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej lub skonsolidowane sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej będą składane we właściwym rejestrze sądowym wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym, w terminie 15 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego (art. 69 ust. 1g);
- 22) wprowadzeniu ograniczenia w zakresie czasu na złożenie do rejestru sądowego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej wyższego szczebla – będzie ono składane nie później niż w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego jednostki dominującej niesporządzającej skonsolidowanego sprawozdania finansowego (art. 69 ust. 4);
- 23) zniesieniu obowiązku publikacji sprawozdań finansowych przez spółdzielnie w Monitorze Spółdzielczym (art. 70 ust. 2), z jednoczesnym pozostawieniem obowiązku składania tych sprawozdań finansowych wraz z innymi dokumentami do Krajowego Rejestru Sądowego;
- 24) ujednoczeniu przepisów w zakresie terminu przeliczania na walutę polską wielkości wyrażonych w euro, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o rachunkowości, art. 24a ust. 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok podatkowy.

Ustawa nowelizuje ponadto ustawę z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, ustawę z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych oraz ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zmiany w wymienionych ustawach są konsekwencją zmian wprowadzanych w ustawie o rachunkowości.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia. Wyjątkiem będą przepisy umożliwiające organizacjom pozarządowym prowadzenie uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów. Wejdą one w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 94. posiedzeniu w dniu 12 czerwca 2015 r. Projekt ustawy pochodził z przedłożenia Rządu (druk sejmowy nr 3352). Był on przedmiotem prac sejmowej Komisji Finansów Publicznych. W trakcie prac nad projektem nie wprowadzono zmian, które wpłynęły w sposób istotny na meritum rozwiązań zaproponowanych w projekcie.

Na etapie II czytania zgłoszono jedną poprawkę, która zwiększyła z 50 000 zł do 100 000 zł maksymalną wysokość rocznych przychodów, stanowiącą jeden z warunków prowadzenia przez organizację pozarządową uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów. Poprawka ta uzyskała poparcie Izby.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) art. 1 pkt 2 lit. a tiret trzecie, art. 3 pkt 36 lit. f – mając na względzie, iż w innych przepisach ustawy ustawodawca stanowiąc o liczbie głosów w organie stanowiącym jednostki odnosi ją konsekwentnie do ogólnej liczby głosów, proponuje się przyjęcie poprawki ujednocniającej art. 3 pkt 36 lit. f z innymi przepisami.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 2 w lit. a w tiret trzecim, w pkt 36 w lit. f po wyrazach „20%” dodaje się wyrazy „ogólnej liczby”;

- 2) art. 1 pkt 2 lit. a tiret czwarte, art. 3 pkt 37d – propozycja poprawki redakcyjnej, eliminującej wyraz niemający wartości normatywnej.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 2 w lit. a w tiret czwartym, w pkt 37d skreśla się wyraz „wiążącej”;

- 3) art. 1 pkt 2 lit. d, art. 3 ust. 3 – w związku z tym, że konieczność przeliczania euro na walutę polską przewiduje również art. 3 ust. 1a pkt 3 (definicja pojęcia „jednostka mikro”), konieczne jest uzupełnienie odesłania w art. 3 ust. 3 o ten przepis. W art. 3 ust. 3 określono zasady przeliczania euro na złotego.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 2 w lit. d, w ust. 3 po wyrazach „o których mowa w” dodaje się wyrazy „ust. 1a pkt 3 oraz w”;

- 4) art. 1 pkt 18 lit. c, art. 49 ust. 2a – w związku z tym, iż jednostka, której papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na jednym z rynków regulowanych EOG jest emitentem papierów wartościowych oraz uwzględniając terminologię zastosowaną przez ustawodawcę m.in. w dodawanym art. 3 ust. 1e pkt 3 i 4 oraz nienowelizowanym art. 45 ust. 1a, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki. Analogiczna zmiana powinna dotyczyć również dodawanego art. 65 ust. 3 pkt 5.

Propozycja poprawki:

w art. 1:

- a) w pkt 18 w lit. c, w ust. 2a wyrazy „jednostki, której” zastępuje się wyrazami „emitenta, którego”,
b) w pkt 26 w lit. c, w pkt 5 wyrazy „jednostka zobowiązana” zastępuje się wyrazami „emitent obowiązany” oraz wyraz „zawarła” zastępuje się wyrazem „zawarł”;
- 5) art. 1 pkt 18 lit. c, art. 49 ust. 6 – w związku z tym, iż art. 49 ust. 3 nie mówi o informacjach niefinansowych jako takich oraz mając na uwadze konieczność zapewnienia należytej precyzji odesłaniu sformułowanemu w art. 49 ust. 6, a

w następstwie przepisowi przyznającemu jednostce małej prawo niezamieszczania w sprawozdaniu z działalności określonych informacji, proponuje się jednoznaczne wskazanie czego może nie zawierać sprawozdanie z działalności małej jednostki.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 18 w lit. c, ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Jednostka mała może nie wykazywać w sprawozdaniu z działalności wskaźników niefinansowych oraz informacji dotyczących zagadnień środowiska naturalnego i zatrudnienia, o których mowa w ust. 3.”;

- 6) art. 1 pkt 20 lit. a, art. 55 ust. 2 pkt 4 – celem niżej zaproponowanej poprawki jest ujednolicenie przepisów ustawy w zakresie posługiwania się pojęciami „kapitał (fundusz) własny”, „kapitał (fundusz) podstawowy” oraz „kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny”, z uwzględnieniem, kto jest adresatem przepisu, w którym posłużono się jednym z tych pojęć (część jednostek posiada kapitały, część fundusze).

Propozycja poprawki:

w art. 1:

a) w pkt 20 w lit. a, w ust. 2 w pkt 4 po wyrazie „kapitale” dodaje się wyraz „(funduszu)”,

b) w pkt 34:

- w lit. a w tiret pierwszym, w poz. XVII po wyrazie „kapitał” dodaje się wyraz „(fundusz)”,
- lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) część „Zestawienie zmian w kapitale własnym” otrzymuje brzmienie:

„Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym

- I. Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO)
 - korekty błędów podstawowych
- II. Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO), po korektach
 - 1. Kapitał (fundusz) podstawowy na początek okresu
 - 1.1. Zmiany kapitału (funduszu) podstawowego
 - a) zwiększenia (z tytułu)
 - emisji akcji

- ...
- b) zmniejszenia (z tytułu)
 - umorzenia akcji
- ...
- 1.2. Kapitał (fundusz) podstawowy na koniec okresu
- 2. Kapitał (fundusz) zapasowy na początek okresu
 - 2.1. Zmiany kapitału (funduszu) zapasowego
 - a) zwiększenia (z tytułu)
 - emisji akcji powyżej wartości nominalnej
 - podziału zysku (ustawowo)
 - podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)
 - ...
 - b) zmniejszenia (z tytułu)
 - pokrycia straty
 - ...
 - 2.2. Kapitał (fundusz) zapasowy na koniec okresu
- 3. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na początek okresu
 - 3.1. Zmiany kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)
 - zbycia lub likwidacji środków trwałych
 - ...
 - 3.2. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na koniec okresu
- 4. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego na początek okresu
 - 4.1. Zmiany funduszu ogólnego ryzyka bankowego
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)
 - ...
 - 4.2. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego na koniec okresu
- 5. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na początek okresu
 - 5.1. Zmiany pozostałych kapitałów (funduszy) rezerwowych

a) zwiększenia (z tytułu)

...

b) zmniejszenia (z tytułu)

...

5.2. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na koniec okresu

6. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu

6.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu

– korekty błędów podstawowych

6.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach

6.3. Zmiana zysku z lat ubiegłych

a) zwiększenie (z tytułu)

– podziału zysku z lat ubiegłych

...

b) zmniejszenie (z tytułu)

...

6.4. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu

6.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu

– korekty błędów podstawowych

6.6. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach

6.7. Zmiana straty z lat ubiegłych

a) zwiększenie (z tytułu)

– przeniesienia straty z lat ubiegłych do pokrycia

...

b) zmniejszenie (z tytułu)

...

6.8. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu

6.9. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu

7. Wynik netto

a) zysk netto

b) strata netto

c) odpisy z zysku

III. Kapitał (fundusz) własny na koniec okresu (BZ)

IV. Kapitał (fundusz) własny po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)”;”,

- c) w pkt 35 w lit. a w tiret drugim, w lit. A w poz. II i III skreśla się wyraz „(fundusz)”,
 - d) w pkt 36 w lit. a, w lit. C po wyrazie „kapitał” dodaje się wyraz „(fundusz)”,
 - e) w załączniku nr 1, w załączniku nr 1:
 - w części „Bilans” w „Aktywa” w lit. C po wyrazie „kapitał” dodaje się wyraz „(fundusz)”,
 - w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w poz. 1 w pkt 16:
 - w lit. b po wyrazie „kapitał” dodaje się wyraz „(fundusz)”,
 - w lit. c po wyrazie „kapitale” dodaje się wyraz „(funduszu)” oraz po wyrazie „kapitału” dodaje się wyraz „(funduszu)”,
 - w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w poz. 7 w pkt 4 w lit. c w tiret drugim po wyrazie „kapitału” dodaje się wyraz „(funduszu)”,
 - e) w załączniku nr 2, w załączniku nr 5:
 - w części „Bilans” w „Aktywa” w lit. C po wyrazie „kapitał” dodaje się wyraz „(fundusz)”,
 - w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w pkt 4:
 - w lit. b po wyrazie „kapitał” dodaje się wyraz „(fundusz)”,
 - w lit. d po wyrazie „kapitale” dodaje się wyraz „(funduszu)” oraz po wyrazie „kapitału” dodaje się wyraz „(funduszu)”;
- 7) art. 1 pkt 20 lit. b, art. 55 ust. 2a – mając na uwadze, że zdanie drugie w ust. 2a jest odrębną od wyrażonej w zdaniu pierwszym myślą ustawodawcy oraz kierując się § 55 Zasad techniki prawodawczej, proponuje się oznaczenie drugiego zdania jako ust. 2b w art. 55.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 20 w lit. b:

- a) w poleceniu nowelizacyjnym po wyrazach „ust. 2a” dodaje się wyrazy „i 2b”;
 - b) zdanie drugie w ust. 2a oznacza się jako ust. 2b;
- 8) art. 1 pkt 21 lit. a, art. 56 ust. 1 pkt 1 i 2 – posłużenie się przez ustawodawcę sformułowaniami „z uwzględnieniem wyłączeń konsolidacyjnych” oraz „bez

uwzględniania wyłączeń konsolidacyjnych” nasuwa wątpliwości interpretacyjne. Sformułowania te mogą prowadzić do interpretacji przepisów niezgodnej z wolą ustawodawcy (odwrotnej od zamierzonej). Pierwsze z nich może być bowiem interpretowane jako „razem z wyłączeniami konsolidacyjnymi” (bez pomniejszania danych o te wyłączenia), drugie zaś jako „po dokonaniu wyłączeń” (z pomniejszeniem danych o te wyłączenia). Mając na uwadze, iż przepis umożliwiający odstępianie od sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie może budzić wątpliwości, w jakich okolicznościach można z prawa skorzystać, proponuje się dokonanie niżej sformułowanej zmiany. Dodatkowo w propozycji zamieniono miejscami pkt 1 i pkt 2, przyjmując, iż z praktycznego punktu widzenia rozwiązanie takie będzie bardziej komunikatywne dla adresatów.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 21 w lit. a, w ust. 1:

- a) w pkt 1 wyrazy „z uwzględnieniem” zastępuje się wyrazami „po dokonaniu”,
- b) w pkt 2 wyrazy „bez uwzględniania” zastępuje się wyrazami „przed dokonaniem”,
- c) pkt 1 oznacza się jako pkt 2 oraz pkt 2 oznacza się jako pkt 1;

- 9) art. 1 pkt 21 lit. c, art. 56 ust. 2 pkt 1 – w z tym przepisem nasuwa się pytanie, jak należy interpretować pojęcie „zobowiązanie prawne”. Warto przy tym zwrócić uwagę, że ustawodawca traktuje tego rodzaju zobowiązanie jako inne od zobowiązań wynikających ze statutu lub umowy. Wynika to treści art. 56 ust. 2 pkt 1, w którym zobowiązania prawne zostały wymienione obok tych, które wynikają ze statutu lub umowy. Jeżeli „zobowiązanie prawne” należy rozumieć, jako „wynikające z ustawy (prawa)”, należałoby rozważyć niżej sformułowaną poprawkę. W poprawce przyjęto, iż przepis stanowi o udziałach posiadanych z mocy prawa albo z tytułu zobowiązania określonego w statucie lub umowie.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 21 w lit. c, w pkt 1 wyrazy „na mocy zobowiązania prawnego lub” zastępuje się wyrazami „z mocy prawa lub z tytułu”;

- 10) art. 1 pkt 22 lit. c, art. 57 pkt 3 – propozycja poprawki eliminującej z przepisu fragment niemający wartości normatywnej. Oczywiście jest, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe musi być sporządzone zgodnie z przepisami nowelizowanej ustawy.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 22 w lit. c, w pkt 3 skreśla się wyrazy „zgodnie z przepisami ustawy”;

- 11) art. 1 pkt 24, art. 63e pkt 5 – w związku z tym przepisem nasuwa się pytanie, jak należy interpretować pojęcie „pojedyncza umowa” oraz czy taką umową nie może być np. umowa najmu. Zakładając, iż pojedynczą umową jest umowa, stanowiąca podstawę zobowiązań płatniczych wobec administracji publicznej oraz przyjmując, iż umowy nazwane wymienione w tym przepisie są wyłącznie wskazówką interpretacyjną, a ich katalog jest otwarty, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki, która wyeliminuje wątpliwości interpretacyjne.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 24, w art. 63e w pkt 5 wyrazy „pojedynczej umowy, umowy najmu lub dzierżawy, licencji, koncesji lub innej podobnej umowy” zastępuje się wyrazami „umowy, w szczególności najmu, dzierżawy, licencji lub koncesji”;

- 12) art. 1 pkt 24, art. 63f ust. 4 zdanie drugie – mając na względzie, iż zdanie drugie w art. 63f ust. 4 wyraża *de facto* tę samą treść co zdanie trzecie oraz przyjmując, iż wystarczające z punktu widzenia prawodawcy będzie wskazanie, że płatności lub rodzaje działalności nie mogą być sztucznie dzielone lub agregowane w celu „obejścia” ustawy, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki i skreślenie zdania drugiego. Nie bez znaczenia jest również to, iż może budzić wątpliwości, co należy rozumieć przez „istotę płatności lub działalności” w zestawieniu z ich formą.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 24, w art. 63f w ust. 2 skreśla się zdanie drugie;

13) art. 1 pkt 24, art. 63i – propozycja poprawki ujednocniającej terminologię ustawy (zob. np. dodawany art. 63h ust. 1 i 3).

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 24, w art. 63i wyrazy „według przepisów” zastępuje się wyrazami „zgodnie z przepisami prawa”;

14) art. 1 pkt 26 lit. c, art. 65 ust. 3 pkt 4 – w przepisie tym należałoby odnieść pojęcie „istotne zniekształcenie” do sprawozdania z działalności, a nie informacji. Użycie wyrazu „informacje” może zawężyć katalog zagadnień i danych podawanych w sprawozdaniu z działalności, w stosunku do których mogło dojść do istotnych zniekształceń.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 26 w lit. c, w pkt 4 skreśla się wyraz „informacji”;

15) art. 1 pkt 28 lit. c, art. 69 ust. 4 – mając na względzie konieczność wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych, proponuje się przyjęcie poprawki wskazującej jednoznacznie, iż przetłumaczone sprawozdanie finansowe, o którym mowa w tym przepisie, jest sprawozdaniem jednostki dominującej wyższego szczebla.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 28 w lit. c, ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Kierownik jednostki dominującej niesporządzającej skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z art. 56 ust. 2, składa we właściwym rejestrze sądowym przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego:

- 1) skonsolidowane sprawozdanie finansowe jednostki dominującej wyższego szczebla wraz z opinią biegłego rewidenta z badania tego sprawozdania,
- 2) skonsolidowane sprawozdanie z działalności jednostki dominującej wyższego szczebla

– w ciągu 30 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania, o którym mowa w pkt 1, nie później niż w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego jednostki dominującej niesporządzającej skonsolidowanego sprawozdania finansowego.”;

- 16) art. 1 pkt 29, art. 70 ust. 2 – w związku z przyjęciem przez Sejm na posiedzeniu w dniu 25 czerwca 2015 r. poprawek nr 1, 28 i 29 zawartych w uchwale Senatu z dnia 12 czerwca 2015 r. w sprawie ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz niektórych innych ustaw oraz mając na względzie, że zmiany dokonywane opiniowaną ustawą pokrywają się z tymi, które będą następstwem wskazanych wyżej poprawek, konieczne jest przyjęcie niżej sformułowanych modyfikacji.

Propozycja poprawek:

w art. 1 skreśla się pkt 29;

skreśla się art. 2;

w art. 7 skreśla się ust. 3;

- 17) art. 6, art. 10a ust. 1 pkt 4 lit. a i b – w związku ze sposobem sformułowania wskazanych przepisów nasuwa się pytanie, czy w nawiasach sformułowano zamknięte katalogi tytułów przychodowych, czy też to co w nawiasie należy traktować wyłącznie jako wskazówkę interpretacyjną. Zakładając, że wolą ustawodawcy było określenie zamkniętego katalogu dopuszczalnych źródeł przychodu i dążąc do wyeliminowania wątpliwości, czy za takie można uznać również przychody z innych tytułów, proponuje się przyjęcie niżej zredagowanej poprawki. Formułując poprawkę wzięto również pod uwagę treść art. 27a ust. 8 i 9 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W przepisie tym ustawodawca (słusznie) mówi o rachunkach bankowych bez precyzowania na podstawie jakiej ustawy są one prowadzone.

Propozycja poprawki:

w art. 6, w art. 10a w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) osiągają przychody wyłącznie z:

- a) działalności nieodpłatnej pożytku publicznego z tytułu składek członkowskich, darowizn, zapisów, spadków, dotacji, subwencji, przychodów pochodzących z ofiarności publicznej,
- b) działalności odpłatnej pożytku publicznego z tytułu sprzedaży towarów i usług,

- c) tytułu sprzedaży, najmu lub dzierżawy składników majątkowych,
 - d) tytułu odsetek od środków pieniężnych na rachunkach bankowych lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością, w tym także odsetek od lokat terminowych oraz innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, tworzonych na tych rachunkach,”;
- 18) art. 6, art. 10a ust. 4 – Zasady techniki prawodawczej stanowią, że w przypadku gdy od któregoś z elementów przepisu merytorycznego przewiduje się wyjątki lub jeśli któryś z elementów wymaga uściślenia, przepis formułujący wyjątek lub uściślenie zamieszcza się bezpośrednio po tym przepisie (§ 23 ust. 3 Zasad techniki prawodawczej). Właśnie z taką sytuacją mamy do czynienia w dodawanym art. 10a ust. 4. Mając na uwadze, że wzajemna relacja przepisów zawartych w ust. 4 i 5 nie budzi wątpliwości, oraz, że nie należy – co do zasady – formułować „zastrzeżeń” w obrębie jednego artykułu (uzgodnione w 2011 r. rekomendacje dla legislatorów rządowych, sejmowych i senackich), proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 6, w art. 10a w ust. 4 skreśla się wyrazy „, z zastrzeżeniem ust. 5”;

- 19) załącznik nr 1, załącznik nr 1 część „Dodatkowe informacje i objaśnienia” poz. 1 pkt 3 – propozycja poprawki redakcyjnej, która zamieszcza przepisy, do których następuje odesłanie we właściwej kolejności.

Propozycja poprawki:

w załączniku nr 1, w załączniku nr 1 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w poz. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kwotę kosztów zakończonych prac rozwojowych oraz kwotę wartości firmy, a także wyjaśnienie okresu ich odpisywania, określonego odpowiednio w art. 33 ust. 3 oraz art. 44b ust. 10;”;

- 20) załącznik nr 1, załącznik nr 1 część „Dodatkowe informacje i objaśnienia” poz. 1 pkt 12 – mając na względzie, że łączna kwota zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki jest odrębną informacją od informacji o podziale zobowiązań

długoterminowych, powinna być ona ujęta w odrębnym punkcie „Dodatkowych informacji i objaśnień”.

Propozycja poprawki:

w załączniku nr 1, w załączniku nr 1 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w poz. 1:

a) w pkt 12:

- w lit. d przecinek zastępuje się średnikiem,
- skreśla się wyrazy „jak również łączną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń;”

b) po pkt 12 dodaje się pkt 12a w brzmieniu:

„12a) łączną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń;”;

21) załącznik nr 1, załącznik nr 1 część „Dodatkowe informacje i objaśnienia” poz. 1 pkt 14 – propozycja poprawki eliminującej wyrazy będące *de facto* powtórzeniem wprowadzenia do „Dodatkowych informacji i objaśnień”. Co więcej fragment „zostaje zaprezentowane w informacji dodatkowej” wyraża treść oczywistą. Jeśli jakaś informacja jest objęta zakresem „Dodatkowych informacji i objaśnień” to oznacza, że musi być ona w nich zaprezentowana (przedstawiona). Analogiczna uwaga dotyczy pkt 7 w załączniku nr 5 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia”.

Propozycja poprawki:

w załączniku nr 1, w załączniku nr 1 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w poz. 1 w pkt 14 skreśla się wyrazy „zostaje zaprezentowane w informacji dodatkowej”;

w załączniku nr 2, w załączniku nr 5 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w pkt 7 skreśla się wyrazy „zostaje zaprezentowane w informacji dodatkowej”;

22) załącznik nr 1, załącznik nr 1 część „Dodatkowe informacje i objaśnienia” poz. 1 pkt 16 lit. b – w związku z tym, że przychody lub koszty finansowe ma jednostka, a nie okres

sprawozdawczy, należałoby przyjąć niżej zaproponowaną poprawkę uściślającą. Poprawka sprowadza się do wyeliminowania wyrazów „okresu sprawozdawczego”. Fakt, że przepis dotyczy okresu sprawozdawczego wynika z użytych w nim, na końcu, wyrazów „w okresie sprawozdawczym”. Analogiczna zmiana powinna być dokonana w załączniku nr 5 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w pkt 4 w lit. b (w przepisie tym mówi się o wyniku finansowym okresu sprawozdawczego).

Propozycja poprawki:

w załączniku nr 1, w załączniku nr 1 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w poz. 1 w pkt 16 w lit. b skreśla się wyrazy „okresu sprawozdawczego”;

w załączniku nr 2, w załączniku nr 5 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w pkt 7 skreśla się wyrazy „zostaje zaprezentowane w informacji dodatkowej”;

23) załącznik nr 1, załącznik nr 1 część „Dodatkowe informacje i objaśnienia” poz. 5 pkt 2 – uwzględniając wynikające z Zasad techniki prawodawczej reguły konstruowania odesłań zewnętrznych, w pkt 2 należałoby wskazać publikator rozporządzenia (WE) nr 1606/2002.

Propozycja poprawki:

w załączniku nr 1, w załączniku nr 1 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w poz. 5 w pkt 2 wyraz „, wraz” zastępuje się wyrazami „(Dz. Urz. UE L 243 z 11.9.2002, s. 1, z późn. zm.) , wraz”;

24) załącznik nr 1, załącznik nr 1 część „Dodatkowe informacje i objaśnienia” poz. 8 pkt 1 lit. a i pkt 2 lit. a – uwzględniając przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące przedsiębiorców i ich oznaczeń, a także pkt 1 „Wprowadzenia do sprawozdania finansowego”, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w załączniku nr 1, w załączniku nr 1 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w poz. 8 w pkt 1 w lit. a i w pkt 2 w lit. a wyrazy „nazwę (firmę)” zastępuje się wyrazem „firmę”;

25) załącznik nr 1, załącznik nr 1 część „Dodatkowe informacje i objaśnienia” poz. 10 – propozycja poprawki redakcyjnej. Celem tej poprawki jest, aby poz. 10 została skonstruowana w podobny sposób co poz. 1–9.

Propozycja poprawki:

w załączniku nr 1, w załączniku nr 1 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” poz. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby to w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy jednostki.”;

26) załącznik nr 2, załącznik nr 5 część „Dodatkowe informacje i objaśnienia” pkt 4 lit. c – mając na względzie, iż w zakresie informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, o którym mowa w art. 45 ustawy o rachunkowości, dla jednostek małych korzystających z uproszczeń odnoszących się do sprawozdania finansowego, nie ma pozycji krótkoterminowe zobowiązania finansowe (jest natomiast pozycja „zobowiązania krótkoterminowe”), należałoby przyjąć niżej zaproponowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w załącznik nr 2, w załącznik nr 5 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w pkt 4 w lit. c wyrazy „w pozycji krótkoterminowe aktywa finansowe lub krótkoterminowe zobowiązania finansowe” zastępuje się wyrazami „jako krótkoterminowe aktywa finansowe lub zobowiązania krótkoterminowe”.

Jakub Zabielski

Główny legislator